

27.5.2020

VN/9791/2020

RIKOSPROSESSIN TEHOSTAMINEN

Asettaminen	Oikeusministeriö asettaa työryhmän arvioimaan keinoja tehostaa rikosprosessia ja esitutkintalain muutostarpeita.
Toimikausi	27.5.2020 – 31.12.2021
Tausta	Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaan (s. 76) rikosvastuun toteuttamiseksi ja rikosten käsittelyaikojen nopeuttamiseksi lisätään poliisin, syyttäjien ja tuomioistuinten voimavaroja siten, että koko oikeudellisen prosessin käsittelyajat lyhenevät (esitutkinta, syyttäminen ja tuomioistunkäsittely lainvoimaiseen tuomioon). Rikosasioiden käsittelyä nopeutetaan varmistamalla parempi yhteistyö syyttäjän ja poliisien kesken (s. 85-86). Oikeusministeriö ja sisäministeriö ovat 4.4.2019 asettaneet professori Matti Tolvasen selvityshenkilöksi arvioimaan rikosketjun toimivuutta sekä poliisin, syyttäjälaitoksen ja käräjäoikeuksien käytäntöjä ja menettelytapoja rikosasioiden käsittelyssä LEAN-periaatteiden näkökulmasta. Tolvanen on 28.1.2020 julkaistun raportin, jäljempänä <i>LEAN-raportti</i> (Oikeusministeriön selvityksiä ja ohjeita 2020:6) johtopäätöksissä esittänyt selvitysten ja tehtyjen kyselyiden ja haastatteluiden perusteella kehittämis ehdotuksia useista toimista rikosprosessin nopeuttamiseksi ja tehostamiseksi. Esitutkintalaki (805/2011) on tullut voimaan 1.1.2014. Se on pääosin valmisteltu vuosina 2007–2010 (oikeusministeriön komiteamietintö 2009:2 ja HE 222/2010 vp). Lakiin tehtiin vuonna 2013 jo ennen sen voimaan tuloa eräitä muutoksia (laki esitutkintalain muuttamisesta 1145/2013; HE 14/2013 vp). Lakia on senkin jälkeen muutettu erityisesti eräiden esitutkintaa koskevien direktiivien kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä. Eduskunnan lausumista, erilaisista toimenpidekirjauksista, oikeuskäytännöstä, laillisuusvalvontaratkaisista sekä käytännön toimijoiden esittämistä kannanotoista johtuen on tarpeellista arvioida esitutkintalainsäädännön muutostarpeita.
Tavoitteet ja tehtävät	Tavoitteena on tehostaa ja nopeuttaa rikosasioiden käsittelyä siihen liittyvien hallitusohjelmaan kirjattujen tavoitteiden saavuttamiseksi, erityisesti ottaen huomioon LEAN-raportissa esitetyt kehittämis ehdotukset. Tavoitteena on myös arvioida muut esitutkintalain muutostarpeet yllä kuvattuun taustoitukseen perustuen.

Työryhmän tulee valmistella ehdotukset tarvittaviksi lainsäädäntömuutoksiksi. Ne on laadittava hallituksen esityksen muotoon.

Työryhmä voi tehdä myös muita rikosasioiden käsittelyä koskevia ehdotuksia poliisin, syyttäjälaitoksen sekä tuomioistuinten käytäntöjen ja menettelytapojen kehittämiseksi.

Organisointi

Työryhmä

Puheenjohtaja:

Yksikönpäällikkö Katariina Jahkola, oikeusministeriö

Jäsenet:

Lainsäädäntöneuvos Kirsi Pulkkinen, oikeusministeriö

Neuvotteleva virkamies Miia Ljungqvist, oikeusministeriö

Lainsäädäntöneuvos Marko Meriniemi, varajäsen poliisitarkastaja Juha Tuovinen, sisäministeriö, poliisiosasto

Rajavartioliitarkastaja Silja Hallenberg, sisäministeriö, rajavartio-osasto

Valtionsyyttäjä Mika Appelsin, Syyttäjälaitos, Valtakunnansyyttäjän toimisto

Aluesyyttäjä Nina Keskinen, varajäsen erikoissyyttäjä Hannu Koistinen, Syyttäjälaitos, syyttäjälue

Kehitysosaston johtaja Pasi Kumpula, varajäsen erityisasiantuntija Nina Immonen, Tuomioistuinvirasto

Käräjätuomari Kirsi Kohonen, varajäsen käräjätuomari Tero Mikkola, Helsingin käräjäoikeus

Poliisiylitarkastaja Niina Uskali, varajäsen poliisitarkastaja Antti Leppilahti, Poliisihallitus

Tulliylitarkastaja Juha Vilkkö, varajäsen Pirkko Alamäki-Karkiainen, Tulli

Asianajaja Tuomas Turunen, varajäsen asianajaja Hanna-Maria Seppä, Suomen Asianajajaliitto

Pulkkinen ja Ljungqvist toimivat myös työryhmän sihteereinä.

Työryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita.

Rahoitus

Työryhmän työ tehdään virkatyönä.

Osastopäällikkö

Ari-Pekka Koivisto

Yksikönpäällikkö

Jussi Matikkala

JAKELU

Työryhmän puheenjohtaja ja jäsenet

TIEDOKSI

Oikeusministeriö

- kansliapäällikkö
- viestintäyksikkö
- kriminaalipolitiikka- ja rikosoikeusosasto

Sisäministeriö

Valtiovarainministeriö

Valtakunnansyyttäjän toimisto

Tuomioistuinvirasto

Helsingin kärjäoikeus

Poliisihallitus

Tulli

Suomen Asianajajaliitto